

EUROOPAN PARLAMENTTI

1999

2004

Istuntoasiakirja

**LOPULLINEN
A5-0009/2001**

22. tammikuuta 2001

MIETINTÖ

Komission tiedonanto EU:n ja Välimeren alueen suhteista: "Barcelonan prosessin lujittaminen"
(KOM(2000) 497 – C5-0630/2000 – 2000/2294(COS))

Ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunta

Esittelijä: Sami Naïr

SISÄLTÖ

	Sivu
ASIAN KÄSITTELY	4
PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS.....	5
PERUSTELUT.....	16
TEOLLISUUS-, ULKOMAANKAUPPA-, TUTKIMUS- JA ENERGIAVALIOKUNNAN LAUSUNTO	23
KULTTUURI-, NUORISO-, KOULUTUS-, TIEDONVÄLITYS- JA URHEILUVALIOKUNNAN LAUSUNTO	29

ASIAN KÄSITTELY

Komissio välitti 8. syyskuuta 2000 päivätyllä kirjeellä Euroopan parlamentille tiedonantonsa EU:n ja Välimeren alueen suhteista: "Barcelonan prosessin lujittaminen" (KOM(2000) 497 – 2000/2294(COS)).

Parlamentin puhemies ilmoitti 29. marraskuuta 2000 pidetyssä istunnossa lähettäneensä kyseisen tiedonannon asiasta vastaavaan ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokuntaan sekä lausuntoa varten maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokuntaan, teollisuus-, ulkomaankauppa-, tutkimus- ja energiavaliokuntaan, ympäristöasioiden, kansanterveyden ja kuluttajapolitiikan valiokuntaan, kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokuntaan ja kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaan (C5-0630/2000).

Ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunta nimitti 7. marraskuuta 2000 pidetyssä kokouksessa esittelijäksi Sami Näirin.

Valiokunta käsittelee komission tiedonantoa ja mietintöluonnosta 4. joulukuuta 2000 ja 16. tammikuuta 2001 pitämässään kokouksissa.

Viimeksi mainitussa kokouksessa se hyväksyi päätöslauselmaesityksen äänin 32 puolesta, 2 vastaan ja 1 tyhjä.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Elmar Brok (puheenjohtaja), Baroness Nicholson of Winterbourne (1. varapuheenjohtaja), Catherine Lalumière (3. varapuheenjohtaja), Sami Näir (esittelijä), Alexandros Baltas, Bastiaan Belder, Gunilla Carlsson, John Walls Cushman, Rosa M. Díez González, Pere Esteve, Bertel Haarder, Magdalene Hoff, Jan Joost Lagendijk, Pedro Marset Campos, Hugues Martin, Emilio Menéndez del Valle, Philippe Morillon, Cristiana Muscardini, Pasqualina Napoletano, Raimon Obiols i Germà, Jacques F. Poos, Luís Queiró, Jannis Sakellariou, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jürgen Schröder, Elisabeth Schroedter, Ioannis Souladakis, Francesco Enrico Speroni, Ursula Stenzel, Hannes Swoboda, Johan Van Hecke, Geoffrey Van Orden, Jan Marinus Wiersma, Matti Wuori, Christos Zacharakis, Danielle Auroi (Daniel Marc Cohn-Benditin puolesta), Marie-Arlette Carlotti (Klaus Hänschin puolesta), Vitaliano Gemelli (Silvio Berlusconi puolesta), Willi Görlach (Mário Soaresin puolesta) ja Maj Britt Theorin (Freddy Thielemansin puolesta).

Teollisuus-, ulkomaankauppa-, tutkimus- ja energiavaliokunnan ja kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunnan lausunnot ovat tämän mietinnön liitteenä. Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta, työllisyys- ja sosiaalivaliokunta, ympäristöasioiden, kansanterveyden ja kuluttajapolitiikan valiokunta ja kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta päättivät 23. marraskuuta 2000, 25. lokakuuta 2000, 9. tammikuuta 2001 ja 16. tammikuuta 2001 olla antamatta lausuntoa.

Mietintö jätettiin käsiteltäväksi 22. tammikuuta 2001.

Tarkistusten jättämisen määräaika ilmoitetaan sen istuntojakson esityslistaluonnoksessa, jonka aikana mietintöä käsitellään.

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

Euroopan parlamentin päätöslauselmaesitys komission tiedonannosta EU:n ja Välimeren alueen suhteista: "Barcelonan prosessin lujittaminen" (KOM(2000) 497 – C5-0630/2000 – 2000/2294(COS))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission tiedonannon (KOM(2000) 497 – C5-0630/2000¹),
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 23, 27 ja 28 artiklan,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 47 artiklan 1 kohdan,
- ottaa huomioon ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnan mietinnön (ja teollisuus-, ulkomaankauppa-, tutkimus- ja energiavaliokunnan (sekä työllisyys- ja sosiaalivaliokunnan lausunnon (lausunnot)) (A5-.../2000),
- ottaa huomioon Euroopan unionin yhteisen strategian Välimeren alueesta², josta Feiran Eurooppa-neuvosto päätti 19. kesäkuuta 2000,
- ottaa huomioon Brysselissä 27. ja 28. lokakuuta 1998 pidetyn ensimmäisen parlamentaarisen Euro–Välimeri-foorumin lopuksi annetun julistuksen,
- ottaa huomioon 11. lokakuuta 1995 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin Välimeren politiikasta ja Barcelonan konferenssista³,
- ottaa huomioon 14. joulukuuta 1995 antamansa päätöslauselman Euro–Välimeri-konferenssista Barcelonassa⁴,
- ottaa huomioon 13. maaliskuuta 1997 antamansa päätöslauselman neuvoston puheenjohtajavaltion ja komission yhteisestä kertomuksesta Välimeren politiikka: Barcelonan konferenssin seuranta⁵,
- ottaa huomioon 14. toukokuuta 1998 antamansa päätöslauselman Euro–Välimeri-sopimuksista⁶,
- ottaa huomioon 11. maaliskuuta 1999 antamansa päätöslauselman komission tiedonannosta "Euroopan unionin rooli rauhankehityksessä ja sen tuleva apu Lähi-itään"⁷

¹ EYVL L 183, 22.7.2000, s. 5.

² EYVL L 183, 22.7.2000, s. 5.

³ EYVL C 287, 30.10.1995, s. 121.

⁴ EYVL C 17, 22.1.1996, s. 178.

⁵ EYVL C 115, 14.4.1997, s. 159.

⁶ 14.5.1998 pidetyn istunnon pöytäkirja, PE 269.044.

⁷ EYVL C 175, 21.6.1999, s. 282.

sekä neuvostolle antamansa suosituksen unionin Välimeren-politiikasta¹,

- ottaa huomioon 30. maaliskuuta antamansa päätöslauselman unionin Välimeren-politiikasta²,
 - ottaa huomioon 15. marraskuuta 2000 antamansa päätöslauselman unionin Välimeren-politiikasta ja Marseillessa pidettävästä Euro–Välimeri-alueen ulkoministerien neljännessä kokouksesta³,
 - ottaa huomioon lukuisat päätöslauselmansa Lähi-idän tilanteesta, erityisesti 5. lokakuuta 2000 antamansa päätöslauselman⁴,
 - ottaa huomioon Barcelonan julistuksen ja Barcelonan konferenssissa hyväksytyn, 28. marraskuuta 1995 päivätyn työohjelman,
 - ottaa huomioon 15.–16. huhtikuuta 1997 pidetyn Maltan konferenssin päätelmät,
 - ottaa huomioon 3.–4. kesäkuuta 1998 pidetyn Palermon konferenssin päätelmät,
 - ottaa huomioon 15.–16. huhtikuuta 1999 pidetyn Stuttgartin konferenssin päätelmät,
 - ottaa huomioon 16.–17. marraskuuta 2000 pidetyn Marseillesin konferenssin päätelmät,
 - ottaa huomioon Maltan, Napolin, Stuttgartin ja Marseillesin kansalaisfoorumien päätelmät,
 - ottaa huomioon ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnan mietinnön Feiran Eurooppa-neuvoston 19. kesäkuuta 2000 antamasta Välimeren aluetta koskevasta Euroopan unionin yhteisestä strategiasta (A5-0008/2001),
 - ottaa huomioon ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnan mietinnön sekä teollisuus-, ulkomaankauppa-, tutkimus- ja energiavaliokunnan, kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaiokunnan ja kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan lausunnot (A5-0009/2001),
- A. katsoo, että uuden, tarkistetun Barcelonan prosessin on perustuttava ennen kaikkea keskinäiseen luottamukseen, demokraattiseen parlamentaariseen vuoropuheluun, solidaarisuuteen ja tasa-arvoon,
- B. ottaa huomioon, että Marseillesin konferenssin aikana Lähi-idän tilannetta koskeva epävarmuus heikensi Barcelonassa käynnistettyä prosessia, mutta tästä huolimatta osallistujien enemmistö vahvisti prosessin asianmukaisuuden,

¹ EYVL C 175, 21.6.1999, s. 286.

² PV 30.3.2000, PE 289.426.

³ PV 15.11.2000, PE 297.758.

⁴ PV 5.10.2000, PE 297.000.

- C. toteaa, että ei voida hyväksyä sitä kuilua, joka vallitsee unionin poliittisessa ja taloutta koskevassa toimintaohjelmassa toisaalta unionin laajentumiselle Pohjois-, Keski- ja Itä-Eurooppaan annetun ehdottoman etusijan ja toisaalta Barcelonan prosessiin, jossa ei ole saavutettu merkittävää edistymistä viime vuosien aikana, kohdistetun huomion välillä,
- D. katsoo, että on syytä tarkistaa unionin asemaa Lähi-idän rauhanneuvotteluissa ja vahvistaa sille todellinen poliittinen tehtävä,
- E. toteaa, että myönteinen kehitys Lähi-idän rauhanprosessissa on perusta Euro–Välimerikumppanuuden vahvistamiselle, tehostamiselle ja uudelleen käynnistämiseksi,
- F. palauttaa mieliin pyyntönsä sellaisen alueiden ja valtioiden välisen yhteistyöohjelman laatimisesta, jossa keskitytään täydentävyyteen sekä taloudelliseen ja sosiaaliseen yhdentymiseen, tehokkaista toimista Euro–Välimerikumppaneiden ulkomaanvelan vähentämiseksi tai muuntamiseksi sekä kyseisille maille annettavasta, KIE-maille tarjotun tuen mukaisesta teknisestä tuesta, jotta Välimeren maiden lainsäädäntöjä voidaan yhdenmukaistaa investointien edistämiseksi,
- G. toistaa vetoamuksensa siitä, että kehitetään Välimeren aluetta koskeva kunnianhimoinen kokonaisvaltainen strategia ja että kaikki kumppanit osoittavat yhteistä poliittista tahtoa, jotta käynnissä olevat alueiden väliset yhteistyöohjelmat voidaan saattaa päätökseen ja uusia ohjelmia voidaan aloittaa ja näin suosia myös etelä–etelä-kauppaa,
- H. ottaa huomioon, että kumppanuutta on kehitettävä suorapuheisella parlamentaaraisella vuoropuhelulla, erityisesti perustavaa laatua olevista kysymyksistä kuten maatalous, kalastus ja henkilöiden liikkuvuus,
- I. pahoittelee, että demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevan lausekkeen sisältävien assosiaatiosopimusten allekirjoittaminen ei estä sitä, että tilanne eräissä maissa huononee jatkuvasti,
- J. toteaa, että kumppanuuden toimiin ei ole integroitu kestävää kehitystä ja ympäristöä koskevia näkökohtia,
- K. katsoo, että parlamentaarinen Euro–Välimeri-vuoropuhelu on eräs avaintekijöistä uudessa Barcelonan prosessissa, ja on tämän vuoksi valmis tekemään voitavansa, jotta toinen parlamentaarinen Euro–Välimeri-foorumi voidaan järjestää mahdollisimman pian,
- L. ottaa huomioon Marseillesissa vuosiksi 2000–2006 hyväksytyn kokonaisrahoituksen riittämättömyyden (5,35 miljardia),
- M. katsoo, että Euro–Välimeri-kumppanuus kärsii sekä EU:n poliittisen tahdon ja strategisen vision puuttumisesta että työn paljouteen hukkuvan toimielinjärjestelmän heikkoudesta,
1. vaatii, että unioni panee täytätöön Välimeren aluetta koskevan ulkopoliitiikan, joka vastaa sille asetettuja kunnianhimoisia tavoitteita, ja palauttaa mieliin, että jäsenvaltiot korostivat Barcelonan julistuksessa Välimeren alueen strategista merkitystä ja alueen läheisyyden ja historian synnyttämien siteiden erityisluonnetta;
 2. toistaa olevansa vakuuttunut, että Barcelonan prosessin tarkoituksena on luoda

ihmisoikeuksien, henkilökohtaisten vapauksien ja demokraattisten periaatteiden kunnioittamiseen perustuva yhteinen alue;

3. painottaa Barcelonan tavoitteiden saavuttamisen tärkeyttä Lähi-idän rauhanprosessissa kohdatuista vaikeuksista huolimatta ja korostaa kumppanuushengen merkitystä kehittämällä talousvaihtoa, yksinkertaistamalla menettelyjä ja jatkamalla keskustelua eri kysymyksistä, kuten ihmisoikeuksien kunnioittaminen, kansalaisten turvallisuus ja elinolojen parantaminen, kestävä kehitys ja hajautettu yhteistyö;
4. katsoo, että Lähi-idän selkkauksen ratkaiseminen on olennainen tekijä rauhan ja vakauden aikaansaamiselle Välimeren alueella, mikä merkitsee sitä, että Israelilla ja alueen kaikilla muilla valtioilla on oltava oikeus turvallisuuteen, ja erityisesti, että on tunnustettava palestiinalaisväestön laillinen oikeus elinkelpoiseen valtioon, samoin kuin Israelin kansan laillinen oikeus turvallisuuteen;
5. pyytää neuvostoa ja komissiota pohtimaan aikanaan sellaisen *EU:n ja Välimeren alueen valtioiden välisen assosiaatioelimen luomista*, joka kykenisi toteuttamaan solidaarisempaa kumppanuutta, hallinnoimaan sille osoitettuja varoja, määrittelemään suuret linjaukset sekä panemaan täytäntöön ja seuraamaan kehityshankkeita;
6. suosittaa, että Barcelonan prosessin tarkistamisen saattamiseksi päätökseen ei luoda hierarkiaa ensisijaisten tavoitteiden järjestyksessä, ja että sosiaalisia näkökohtia (kuten terveys, koulutus, naisten ja lasten oikeudet, kestävä ympäristön säilyttäminen ja infrastruktuureja koskevat hankkeet) sekä kulttuuria ja maahanmuuttoa koskevia näkökohtia pidetään sisällöltään yhtä tärkeinä kuin talous-, kauppaa- ja turvallisuuskysymyksiä;
7. vaatii Euro–Välimeri-alueen rauhan ja vakauden peruskirjan hyväksymistä sovitussa aikataulussa;
8. toistaa pyyntönsä assosiaatiosopimusten *korvaamisesta tietyn ajan kuluttua yhdellä monenvälisellä sopimuksella*;
9. katsoo, että assosiaatiosopimukset niiden maiden kanssa, joissa neuvotteluja vielä käydään, on solmittava mahdollisimman pian ja että kaikkien osapuolten on toimittava yhteistyössä, jotta neuvottelut voidaan saattaa päätökseen lähiaikoina;
10. suosittaa, että kukin assosiaatiosopimuksen Euroopan unionin kanssa viiden vuoden kuluessa allekirjoittava maa tekee vapaakauppasopimuksen muiden assosiaatiosopimuksen allekirjoittaneiden maiden kanssa;
11. korostaa Marseillen kokouksessa asetettua tavoitetta kaikki alat kattavasta ja elämänlaatua kaikissa assosioituneissa maissa parantavasta vapaakauppa-alueesta ja pyytää selvityksiä sen sosiaalisista ja ympäristöä koskevista vaikutuksista Välimeren molemmilla puolilla;
12. toivoo kestävä kehitystä koskevan selvityksen tekemistä, jotta voidaan arvioida vapaakauppa-alueelle suunniteltujen taloudellisten toimien sosiaalisia ja ympäristöä koskevia vaikutuksia ja hoitaa paremmin aluetta koettelevat ongelmat ja uhkakuvat, kuten ongelmat, jotka koskevat kansanterveyttä, vesihuoltoa, saastumista, aavikoitumista, matkailun nopeaa kehittymistä sekä väestöpainetta;

13. katsoo, että yhtenäismarkkinoiden luomisesta saatua kokemusta olisi hyödynnettävä Euro–Välimeri-vapaakauppa-alueen sääntelykehityksen määrittelemiseksi ja että olisi laadittava vuoteen 2002 asti voimassa oleva aikataulu yhdenmukaistamistoimille eräillä ensisijaisilla aloilla (alkuperäsäännöt, tullikysymykset, teollis- ja tekijänoikeuksia koskevat säännöt);
14. kiinnittää komission huomiota siihen, että assosiaatiosopimukseen kuuluvien rakenteellista sopeuttamista koskevien ohjelmien täytäntöönpano aiheuttaa liian usein kielteisiä taloudellisia (etenkin pk-yrityksille ja -teollisuudelle) ja sosiaalisia (työttömyyden kasvu) seurauksia, joilta on syytä suojautua;
15. pyytää neuvostoa ja komissiota jatkotoimena Nizzassa tehdyille päätöksille suunnittelemaan neuvotteluja maatalousmarkkinoille pääsyä koskevien järjestelyjen tarkistamisesta ja suuntaamaan vapaakauppa-aluetta koskevaa hanketta kohti todellisia yhtenäismarkkinoita, jotka kattavat kaikki hyödykkeet;
16. korostaa alkuperäkumulaation merkitystä, jotta voidaan suosia erityisesti yhtäläisten alkuperäsääntöjen käyttöönottoa vapaakauppasopimuksissa, joiden myötä diagonaalisen kumulaation laajempi käyttö ja rajoitetun alueen yhteistyö asianomaisten osapuolten välillä on mahdollista; pitää toivottavana laajemman diagonaalisen kumulaation ulottamista koskemaan kaikkia niitä kumppanuusmaita, jotka osallistuvat keskinäiseen vapaakauppaan ja soveltavat yhtäpitäviä alkuperäsääntöjä;
17. toivoo mahdollisimman pikaista laajan etelä–etelä-kaupan kehittymistä, jonka myötä Välimeren alueen maiden välinen syvempi taloudellinen integraatio ja jatkuva investointien kasvu olisi mahdollista;
18. pitää erityisen tärkeänä ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta kumppanuusmaat voidaan pyytää mukaan euroa koskevien lähentymispolitiikoiden toteuttamiseen ja Välimeren alueen sisäisen lainsäädännön yhdenmukaistamiseen;
19. pyytää komissiota ja neuvostoa pohtimaan "Euro–Välimeri-alueen maatalouden kehityspolitiikkaa" ottamalla huomioon, että maataloudella on huomattavia sosiaalisia, alueellisia ja ympäristöä koskevia ulottuvuuksia;
20. pyytää, että Barcelonan prosessia toteutetaan osana koko Euro–Välimeri-aluetta koskevaa yhteenkuuluvuuspolitiikkaa ottamalla erityisesti huomioon Nizzan Eurooppa-neuvoston vahvistaman tarpeen toteuttaa erityistoimenpiteitä saaristoalueiden ja kehityksessä jälkeenjääneiden sisämaa-alueiden hyväksi, koska kyseisten alueiden rakenteelliset haitat estävät niiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä;
21. katsoo, että on tarpeen tehostaa toimia riittävän suorapuheisen ja vakavan vuoropuhelun käynnistämiseksi ihmisoikeuksien, terrorismin torjumisen ja maastamuuton kaltaisista kysymyksistä; katsoo myös, että on syytä tiivistää yhteyksiä sosiaali- ja kulttuurialalla sekä jatkaa edistymistä kaupan alalla kannustamalla Välimeren alueen kumppaneiden talousjärjestelmien vapauttamista ja tarvittavien rakenneuudistusten toteuttamista, jotka ovat välttämättömiä avoimimmilla markkinoilla kilpailemiselle vastavuoroisuuden hengessä ja sosiaalisia oikeuksia kunnioittaen;

22. pyytää neuvostoa ja komissiota käynnistämään laajan keskustelun, johon osallistuvat sekä EU:n 15 jäsenvaltion viranomaiset että edustukselliset järjestöt ja Euroopan parlamentti, sellaisten keinojen ja oikeudellisten välineiden löytämiseksi, joilla voidaan varmistaa yhdenmukaisen lainsäädännön soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa muuttovirtojen organisoinnin alalla;
23. katsoo, että keskustelun tavoitteena on oltava muuttovirtojen yhteinen hallinta (mukaan lukien laittoman maahanmuuton ja siitä hyötyvän mafian torjunta), väliaikaista maahanmuuttoa koskevien järjestelyjen vahvistaminen (ilman oikeutta perheen yhdistämiseen tai oleskelulupaan), Euro-Välimeri-kumppanuusohjelmien toimijoille myönnettävä erityinen matkustusviisumi, maahanmuuton valjastaminen palvelemaan kotimaan kehitystä (tuki muuttajien hankkeille heidän kotimaissaan) ja vastaanottoaissa selvästi julkituotava laillisesti maahan muuttaneita koskeva integraatiopolitiikka;
24. toivoo, että komissio vie eteenpäin oikeus- ja sisäasioita koskevaa alueellista ohjelmahanketta ja että se kiinnittää erityistä huomiota laittoman maahanmuuton ja ihmiskaupan torjuntaan liittyvään yhteistyöhön, jolla pyritään lisäämään talouden ja kaupan globalisoitumisen ja muuttovirtojen välisen yhteyden ymmärtämistä ja luomaan yhteistä kehitystä koskevia strategioita;
25. pyytää Euro-Välimeri-foorumilta muuttovirtoja käsittelevän komitean perustamista;
26. ehdottaa komissiolle, että perustetaan muuttovirtojen seurantakeskus, joka vastaisi kaikkien Välimeren alueen muuttovirtoja koskevien kysymysten jatkuvasta ja yksityiskohtaisesta seurannasta yhdessä Euro-Välimeri-foorumin toimivaltaisen komitean kanssa;
27. pyytää neuvostoa ja komissiota vahvistamaan selvästi Välimeren alueen suurkaupunkien aseman, kannustamaan niiden välisiä suhteita ja suosimaan kaupunkialueiden erityisongelmia (huolto, maaltamuutto, liikenne- ja viestintäverkot, terveys- ja asuntopolitiikka, kulttuuririkkkauksien suojeleminen, saastumisen ehkäiseminen) käsittelevien hajautettujen ohjelmien avulla tietojen vaihtoa Välimeren eteläpuoleisten ja pohjoispuoleisten kaupunkien välillä;
28. pyytää komissiota ja jäsenvaltioita helpottamaan alueellisen yhteistyön eri toiminna ja hankkeissa sekä EU:hun että kumppanuusmaihin kuuluvien Välimeren saarialueiden osallistumista;
29. pyytää neuvostoa ja komissiota varmistamaan, että tehokas ja kestävä hajautettu yhteistyö käynnistetään uudelleen, ja esittämään keinoja kansalaisyhteiskuntien välisen vuoropuhelun edistämiseksi ja paikallisten päättäjien ja instituutioiden osallistumiseksi sekä ehdottamaan kohtuullisessa määräajassa selviä ja avoimia vaihtoehtoisia ratkaisuja nyt jäädytettyinä olevien MED-ohjelmien täydentämiseksi tai korvaamiseksi;
30. kehottaa parantamaan Euroopan unionin Välimeren alueen strategiaa tehostamalla rajat ylittäviä hankkeita ja hajautettua yhteistyötä ja keskittymällä niissä kestävään kehitykseen;
31. panee tyytyväisenä merkille ehdotuksen alueellisten yhteistyöohjelmien kehittämisestä vain tiettyjen jäsenvaltioiden ja Välimeren valtioiden välillä; pyytää komissiota varmistamaan tämän menettelyn avoimuuden, jotta turvataan kaikkien yhteistyöstä

kiinnostuneiden kumppanien osallistuminen;

32. korostaa Välimeren länsi- ja itäosan tasapainoisen suhteen turvaamisen ja säilyttämisen merkitystä, kun on kyse ehdotuksesta rajoitetun alueen yhteistyöstä;
33. vaatii alueellisten yhteistyöhankkeiden yhteensovittamista ympäristönäkökohtien ja kestävä kehityksen kanssa; katsoo, että kumppanuusmaita on kannustettava toteuttamaan integroituun vesihuoltoon, jätehuoltoon, ongelmakohteisiin (saastuneet alueet ja uhkat luonnon monimuotoisuudelle), rannikkoalueiden yhtenäiseen hallintoon ja aavikoitumisen torjumiseen liittyviä välttämättömiä toimia käyttämällä Euroopan unionissa olevaa tietotaitoa ja kokemusta;
34. pyytää komissiota ottamaan alueellisissa ohjelmissa sosiaalialan huomioon kiinnittäen erityistä huomiota ammattijärjestöjen osallistumiseen kyseisten valtioiden tasolla sekä ylikansallisella tasolla koordinoimalla koulutuspolitiikan kytkemistä työelämän tarpeisiin sekä luomalla sosiaalipalvelujen verkostoja ja sosiaaliturvajärjestelmään liittyviä nykyaikaisia yhteistyömenetelmiä;
35. pyytää neuvostoa ja komissiota suosimaan mikrohankkeita tukevaa politiikkaa ja ehdottamaan sääntöjä niiden toteuttamiseksi, koska kansalaisyhteiskunnan on tuettava ja kannustettava paikallistasolla kyseisten hankkeiden merkitystä erityisesti demokratisoitumiselle;
36. pitää aiheellisena *suosia investointeja*, jotka ovat välttämättömiä talouden kehitykselle, hyödyntämällä MEDA-ohjelmasta saatua kokemusta ja sen osana myönnettävää rahoitustukea sekä ajantasaistamalla yhdessä EU:n maiden kauppakamareiden kanssa investoijille suunnattuja oppaita;
37. pyytää neuvostoa, komissiota ja assosioituneita Välimeren alueen maita antamaan etusijan yksityisten investointien tukemiselle, koska ne ovat ratkaisevan tärkeitä Barcelonan prosessin ja molemminpuolisen taloudellisen kehityksen onnistumiselle;
38. korostaa erityisesti paikallisten lainsäädäntöjen yhdenmukaistamisen tärkeyttä mitä tulee suoriin ulkomaisiin investointeihin ja nykyisten teollisen kehityksen ohjelmia koskevien sääntöjen asianmukaiseen ja avoimeen soveltamiseen;
39. pitää välttämättömänä työpaikkoja luovien investointien ja sosiaalisesti kestävä kehityksen suosimista – mikä on talouskehityksen kannalta välttämätöntä – hyödyntämällä myös MEDA-ohjelmasta saatua kokemusta ja rahoitusapua; katsoo, että Euroopan komission on voitava myöntää teknistä tukea mahdollisille investoijille ja että suuntaviivoja tuen käytöstä on ajantasaistettava yhteistyössä EU:n jäsenvaltioiden kauppakamareiden kanssa;
40. pyytää komissiota ja neuvostoa selvittämään eri mahdollisuuksia muuntaa Välimeren alueen kumppanuusmaiden kehityspyrkimyksiä suuresti vaikeuttava velka; velan muuntamisen on mahdollistettava investointeja ja erityisesti nuorten työllisyyttä edistävien hankkeiden rahoittaminen;
41. pyytää komissiota kehittämään Euro-Välimeri-yhteistyön puitteissa soveltuvia mekanismeja liiketoiminnan edistämiseksi ja laatimaan lainsäädännöllisiä ja hallinnollisia

uudistuksia suotuisan ilmapiirin luomiseksi investoinneille ja yksityisen sektorin aloitteille avoimuuden ja luottamuksen hengessä;

42. toivoo, että pk-yrityksille ja hyvin pienille yrityksille annetaan erityinen sija Euro-Välimeri-alueen teollisen yhteistyön vahvistamisessa; pyytää, että Välimeren alueen pk-yrityksiä ja hyvin pieniä yrityksiä varten luodaan erityisiä teknisen ja taloudellisen tuen ohjelmia kyseisten maiden teollisen rakenteen monipuolistamisen kannustamiseksi;
43. pyytää neuvostoa ja komissiota varmistamaan osana MEDA-ohjelmaa, että sellaisia rahoitussitoumuksia, joihin sisältyy *kullekin rahoitetulle hankkeelle vahvistetut aikataulut*, sovelletaan tehokkaasti;
44. pyytää komissiota tukemaan MEDA-ohjelman puitteissa mahdollisuutta kehittää tarvittavaa infrastruktuuria Euro-Välimeri-yhteistyön laajentamiseksi;
45. pyytää komissiota ehdottamaan koulutusta ja ammatillista uudelleen koulutusta koskevia alueellisia yhteistyöohjelmia tukemalla kokemusten ja henkilöstön vaihtoa opetus- ja koulutusohjelmien uudistamisessa ja nykyaikaistamisessa, etenkin muuttoliike huomioonottaen;
46. suosittaa, että komissio ja jäsenvaltiot pyrkivät edelleen saavuttamaan teknistä kehitystä ja tieteellistä tutkimusta koskevat tavoitteet eteläisen Välimeren alueen maissa; pitää tästä syystä toivottavana synergioiden luomista ja yliopistojen välistä vaihtoa tukemalla asiantuntijakeskusten perustamista näihin maihin siten, että ne sitoutuvat yhteisön tutkimustoimintaan ja osallistuvat parhaillaan toteutettavaan tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen kuudenteen puiteohjelmaan;
47. korostaa innovaatioiden merkitystä Välimeren alueen maiden kehitykselle; katsoo, että innovaatiokeskusten ja alakohtaisten teknisten keskusten rakentamista ja kehittämistä sekä niiden verkottumista olisi kannustettava; katsoo myös, että eräissä maissa sovellettavia hyviä käytäntöjä, samoin kuin lisääntyvää yhteistyötä Euroopan unionin laboratorioiden, tutkimuskeskusten ja teknologiakeskusten kanssa, olisi tuettava;
48. pyytää neuvostoa ja komissiota jatkuvasti muistuttamaan Välimeren alueen kumppanuusmaita *tarpeesta kunnioittaa ihmisoikeuksia* ja ottamaan tarvittaessa käyttöön assosiaatiosopimuksissa määrättyjä menettelyjä niiden täytäntöönpanemiseksi;
49. pyytää Euroopan hallituksia kunnioittamaan Euroopan unionissa työskentelevien siirtolaisten oikeuksia (vapaa liikkuvuus EU:n alueella, koulutus, opetus);
50. vahvistaa vastustavansa kuolemantuomiokäytäntöä ja esittää Välimeren alueen assosioituneille maille vetoimuksen kuolemantuomioiden täytäntöönpanon lykkäämisestä; pyytää myös komissiota käynnistämään aloitteita kuolemantuomioiden täytäntöönpanon lykkäämiseen tähtäävien valistuskampanjoiden tukemiseksi;
51. vaatii *kansalaisyhteiskunnalle* (muuttajat, paikallisyhteisöt, yritykset, yliopistot, järjestöt) *aktiivisempaa roolia*, jotta voidaan taata koko yhteiskunnan suurempi osallisuus Barcelonan prosessin toimintaan ja sen etuihin;
52. on tässä suhteessa vakuuttunut, että olisi tehtävä enemmän tosiasiallisesti riippumattomien

kansalaisjärjestöjen kehittämiseksi ja tukemiseksi, mukaan lukien kansainvälisille kansalaisjärjestöille annettava mahdollisuus sijoittautua ja toimia vapaasti kaikissa 27:ssä Barcelonan prosessiin osallistuvassa maassa;

53. pyytää komissiota varmistamaan, että ensisijaisten toiminta-alojen keskuudessa korostetaan seuraavia: a) integroitu kulttuurimatkailuhallinto, jotta varmistetaan kulttuuri- ja luonnonperinnön suojeleminen, b) henkilökierto- ja koulutusohjelmat kouluttajille ja opettajille, c) Välimeren maiden yliopistojen väliset yhteistyö- ja koulutusohjelmat, d) Välimeren alueen kielten ja yhteisen kulttuurin opetus, e) uuden teknologian opettaminen ja tarvittavan infrastruktuurin käyttöönotto koulutuskeskuksille, f) urheilutoiminnan yhteiset Euromed-aloitteet ja g) urheilutoiminnan kehittäminen tyttöjen ja poikien omanarvontunnon kohottamiseksi;
54. pyytää komissiota edistämään Euromed Heritage -ohjelmaa ja korostamaan erityisesti kumppanuuksien ja verkostojen luomista yhteisten arkeologiahankkeiden puitteissa, kulttuuriperinnön tutkimista ja identifiointia, mukaan lukien suurten kirjailijoiden töiden levittäminen, sekä tutkimusta ja teknologioita kuolleiden tai historiallisten aavikkokaupunkien suojaamiseksi;
55. pyytää komissiota laatimaan ohjelmia, jotka on suunnattu naisten kouluttamiseen ja integroimiseen yliopisto-, työ- ja yritys-elämään;
56. ehdottaa Välimeren alueen yliopistojen välisen yhteistyön tiivistämistä ja riittävien taloudellisten varojen myöntämistä tätä varten;
57. pyytää komissiota tekemään koulutuksesta ensisijaisen tavoitteen, jotta Välimeren maiden ihmiset voisivat vapaasti vastata omasta tulevaisuudestaan;
58. pyytää komissiota estämään sen, että tukea menee elimille, yrityksille tai tahoille, jotka syrjivät naisia koulutuksessa, yhteiskunnassa ja urheilussa;
59. pyytää komissiota aktivoimaan uudelleen Med-Media-ohjelman ja edellyttämään, että se on avoin kaikille Välimeren maille;
60. pyytää komissiota tukemaan hajautetun yhteistyön ohjelmia ja aloitteita, jotka suosivat kehityksen edistämiseksi mukana olevien vaihtoja Barcelonan julistuksen sosiaalista, kulttuurista ja inhimillistä yhteistyötä käsittelevän luvun mukaisesti, jotta järjestelmä vapautetaan ja sille annetaan vauhtia ja jotta tätä kautta luodaan enemmän mahdollisuuksia kulttuurikehitykselle;
61. katsoo, että tiedotuksella ja kansalaisten kanssa käytävällä vuoropuhelulla on olennainen merkitys Barcelonan prosessin lujittamisessa; pyytää komissiota lisäämään Euro-Välimeri-kumppanuutta koskevan luvun tiedonantoonsa Euroopan unionin tiedotus- ja viestintästrategiasta;
62. kehottaa komissiota käynnistämään viipymättä tiedotus- ja viestintäohjelman Euroopan unionin ja kumppanuusmaiden kansalaisten tietoisuuden lisäämiseksi;
63. pyytää elinkeinoelämälle, kuten kauppakamareille ja yhteiskunnallisille elimille, suunnattujen tiedotuskampanjojen käynnistämisen tukemista, jotta mahdollisia investoijia

voidaan kannustaa investoimaan pitkäjänteisesti ja tuottaville aloille Välimeren alueen maihin;

64. pyytää komissiota ryhtymään tukemaan tietoyhteiskuntaa ja etenkin sähköistä kaupankäyntiä eteläisen Välimeren alueen talouden uudistamiseksi luomalla laadukkaita työpaikkoja;
65. vaatii, että ryhdytään asianmukaisesti toimenpiteisiin tietoyhteiskunnan ja Internetin käytön sekä kaikkien sähköiseen viestintään perustuvien uusien järjestelmien kehittämiseksi kannustamalla kumppanuusmaita investoimaan koulutukseen ja opetukseen kouluissa;
66. pyytää komissiota tulevaisuudessa pyrkimään mukauttamaan tarjouspyynnöt ja ohjelmat sellaisten maiden mittakaavaan, joissa ollaan totuttu perheyriityksiin ja kansalaisyhteiskunnan muotoihin, jotka eroavat huomattavasti vastaavista mannereurooppalaisista;
67. koska tähän mennessä on törmätty vaikeuksiin pyrittäessä varmistamaan, että ohjelmien hallinto on moitteeton, pyytää komissiota luomaan tarpeellisia erityistarkastuksia sen varmistamiseksi, että tukea saavat yhdistykset tai järjestöt rekisteröidään sosiaaliturvajärjestelmään ja että ne täyttävät velvoitteensa;
68. pyytää komissiota käyttämään tukiohjelmien ja etenkin Meda-ohjelman täytäntöönpanossa maiden omia yliopistoja, museoita ja kulttuurikeskuksia tukena, koska kansalaisyhteiskunta on mukana näiden tahojen toiminnassa ja näin ollen niillä on vahvat yhteydet yhteiskuntaan ja tuotantojärjestelmään ja ne voivat toimia läheisessä yhteistyössä teknologian ja hallinto- ja innovaatiomallien levittämisessä;
69. toivoo, että *Euro-Välimeri-foorumista* tulee paikka, jossa parlamenttien jäsenet sekä EU:sta että Välimeren alueen maista voivat aidosti vaihtaa näkemyksiä Euro-Välimeri-kumppanuuden uudelleen käynnistämiseksi ja kehittämiseksi;
70. pyytää lisäksi sellaisen pysyvän rakenteen luomista, joka kokoaa jäseniä Euroopan parlamentista ja assosioituneiden maiden parlamenteista;
71. pyytää neuvostoa ja komissiota ulkomaanedustuksessa käynnissä olevien uudistusten yhteydessä tehostamaan kumppanuuteen osoitettuja henkilöresursseja, luomaan komissiolle erityisen rakenteen ja jatkamaan tuen hallinnoinnin keskittämisen purkamista siirtämällä tehtäviä toimielimistä lähetystöille ja hajauttamista siirtämällä komission tehtäviä edunsaajamaille (kuten komissio on yleisesti luvannut tehdä tiedonannossaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille ulkomaanedustuksen kehittämisestä, KOM (2000) 456);
72. on tyytyväinen Marokkoa koskevaan Euroopan unionin toimintaohjelmaan ja muistuttaa, että ohjelman tavoitteena on yhteiskehitys ja että vielä avoimille kysymyksille on nopeasti löydettävä konkreettiset ratkaisut; pyytää tämän vuoksi neuvostoa ja komissiota varmistamaan, että ohjelma pysyy tavoitteessaan;
73. pyytää neuvostoa harjoittamaan tarvittavaa painostusta politiikan muuttamiseksi; pyytää neuvostolta ja komissiolta, että unioni omaksuisi Välimeren alueella merkittävämmän

poliittisen roolin;

74. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauseelman neuvostolle, komissiolle ja jäsenvaltioiden ja Barcelonan julistuksen allekirjoittaneiden Välimeren alueen kumppanuusvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

PERUSTELUT

Johdanto

1. Komission EU:n ja Välimeren alueen suhteista antamalla tiedonannolla "Barcelonan prosessin lujittaminen" on kaksitahoinen tehtävä: arvioida Barcelonan prosessin tuloksia ja laatia suosituksia Marseillen ministerikokousta (marraskuussa 2000) varten.
2. Tämä mietintö on Euroopan parlamentin vastaus komission tiedonantoon. Tiedonanto oli alunperin tarkoitettu pohjaksi unionin kannan muodostamiselle EU:n ja Välimeren alueen ulkoministerien neljättä kokousta varten, mutta koska se esitettiin vasta myöhäisessä vaiheessa, parlamentti haluaa käsitellä rinnakkain sekä tiedonantoa että Marseillesissa pidetyn neuvoston kokouksen tuloksia. Lisäksi suurinta osaa äskettäin esitettyyn Välimeren aluetta koskevaan yhteiseen strategiaan, josta Feiran Eurooppa-neuvosto päätti 19. kesäkuuta 2000, liittyvistä näkökohdista käsitellään valiokunnan toisessa mietinnössä.

Kommentteja komission esittämään tekstiin

3. Komissio toistaa tiedonannossaan EU:n Välimeren-politiikan kolme päätavoitetta, jotka ovat
 - rauhan ja vakauden alueen luominen noudattaen ihmisoikeuksien kunnioittamisen ja demokratian peruseriaatteita,
 - yhteisen hyvinvoinnin alueen luominen lisäämällä asteittain vapaakauppaa sekä EU:n ja sen kumppaneiden että kumppaneiden itsensä välillä laajemman Euro-Välimeri-vapaakauppa-alueen luomiseksi vuoteen 2010 mennessä,
 - alueen kansojen keskinäisen ymmärryksen edistäminen ja aktiivisen kansalaisyhteiskunnan kehittäminen.
4. Komission esiintuoma tähän mennessä saavutettu edistyminen (Barcelonan prosessi on sen mielestä ainoa vakaa foorumi arabien ja israelilaisten välillä, uusien alueellisten verkkojen perustaminen, voimassa olevat assosiaatiosopimukset, EU:n osoittamat yli 9 miljardia euroa avustus- ja lainarahoitusta jne.) vaikuttaa todellisuudessa vähemmän ilmeiseltä kuin mitä komissio antaa ymmärtää.

Näiden sijasta haluamme keskittyä koettuihin *vaikeuksiin*, koska vain näin voidaan tehdä johtopäätöksiä tulevaisuutta varten.

Ensinnäkin olemme komission kanssa samaa mieltä siitä, että *Lähi-idän rauhanprosessin vaikeudet* ovat suuresti heikentäneet Barcelonan prosessin tarjoamia mahdollisuuksia. On kuitenkin todettava, että useissa tapauksissa tämä on johtunut eräiden molempiin prosesseihin osallistuneiden osapuolten käyttäytymisestä ja vähäisestä neuvotteluhaluudesta.

Toiseksi on yhtä ilmeistä, että assosiaatiosopimusten neuvottelu- ja ratifiointiprosessi on ollut odotettua hitaampaa. Tämä johtuu lähinnä siitä, että EU:n ja Välimeren alueen maiden allekirjoittamat assosiaatiosopimukset ovat itse asiassa kahdenvälisiä sopimuksia, jotka on tehty erikseen jokaisen EU:n 15:stä jäsenvaltiosta ja jokaisen Välimeren alueen

valtion välillä. Tuloksena on epätasa-arvoisuutta ja etelän kannalta lähes nöyryyttävää hitautta menettelyjen kulussa: yksittäisen Välimeren alueen valtion allekirjoittaman sopimuksen voimaantulo kestää keskimäärin kolme vuotta, jona aikana sopimus kiertää kaikissa EU:n pääkaupungeissa ratifiointia varten. Esimerkiksi Jordanian kanssa marraskuussa 1997 allekirjoitettu sopimus ei ole vielä tullut voimaan, koska neljä maata ei ole sitä vielä ratifioinut. Tämän vuoksi assosiaatiosopimukset olisi korvattava yhdellä ainoalla monenvälisellä sopimuksella, kuten Euroopan parlamentti on useaan otteeseen ehdottanut.

Mielestämme on lisäksi selvää, että *ihmisoikeuksien, terrorismin torjumisen ja maastamuuton kaltaisista* ongelmista ei ole tähän mennessä käyty avointa ja vakavaa keskustelua, minkä komissiokin tunnustaa.

Myöskään talouden kehitys ei ole ollut riittävän nopeaa eräillä Välimeren alueilla, etelä-etelä-kauppa on edelleenkin liian vähäistä ja unionin investoinnit alueelle ovat vielä rajallisia.

Lyhyesti voidaan todeta, että MEDA-ohjelman täytäntöönpanossa näyttää olevan puutteita, eikä pelkästään menettelyjen monimutkaisuuden vuoksi kuten komissio tuntuu ajattelevan. Komissiolla on taipumusta olla hyvin kriittinen Välimeren alueen kumppanien suhteen. On totta, että eräillä kumppanuusmailla on saattanut olla vaikeuksia ottaa vastaan luvattua tukea hallinnon tai logistiikan infrastruktuurien puutteiden vuoksi, mutta komission on kuitenkin otettava pääosa vastuusta. MEDA-määrärahojen alhainen käyttöaste johtuu vain osittain kumppanuusmaiden puutteista. Se on ennen kaikkea seurausta komission kyvyttömyydestä hallinnoida kyseisiä määrärahoja (henkilöstön puute, hallinnollisten menettelyjen raskaus) ja ottaa mukaan toimijoita, jotka kykenisivät vastaamaan ruohonjuuritason toiminnasta (alueelliset yhteisöt, elinkeinoelämän toimijat, järjestöt, koulutusjärjestöt).

5. Barcelonan prosessin kolmesta tavoitteesta vain EU:n ja Välimeren maiden *vapaakauppa-alueen* luominen vuoteen 2010 mennessä on tosiasiaa pantu alulle; muista osa-alueista on vasta järjestetty tapaamisia. Vapaakauppa-alue ei ole niinkään omaperäinen hanke, vaan Euroopassa sisämarkkinoiden kehittämistä alkaneen ja maailmalla Gattin ja WTO:n edistämän kaupan yleisen vapauttamisen aiheuttama välttämätön pakko. On kuitenkin selvää, että vapauttaminen yksin ei voi taata talouskehitystä, rakenteeltaan rikkonaisten yhteiskuntien eheytymistä ja vielä vähemmän "yhteisen hyvinvoinnin alueen luomista" maissa, joissa epätasa-arvo on syvää. Lisäksi kyseessä on Euroopan ehdoilla toteutettava vapaakauppa-alue, joka nykyisellään koskee ainoastaan teollisuustuotteita, joissa Euroopan maat ovat huomattavasti Välimeren maita kilpailukykyisempiä. Vapaakauppa-alue vastaa vain osittain sisäisesti jakautuneen Välimeren alueen haasteisiin; se on ensi sijassa suhdannepoliittinen keino ajaa Euroopan etuja. Yksi ainoa luku riittää todistamaan tämän: Euroopan unionin Välimeren maille siirtämien budjettivarojen kokonaissumma on 1 miljardi euroa vuodessa, kun taas Välimeren maiden EU:n kanssa käymän kaupan vaje on 34 miljardia euroa vuodessa. Toisin sanoen, Euroopan unionin rahoitustuki Välimeren maille vastaa alle kolmaskymmenesosaa vapaakauppa-alueen Euroopalle tuomista eduista¹.
6. Strategisessa mielessä Euroopan unionin olisi välttämätöntä lopettaa hapuileva politiikka,

¹ Jean-Claude Pasty: *Bilan et perspectives du processus de Barcelone: les relations entre l'Union européenne et les pays tiers méditerranéens*. Talous- ja sosiaalikomitea, lokakuu 2000.

jota se tähän mennessä on alueella harjoittanut. Sen on luotava itselleen poliittista painoarvoa tuovat välineet, sillä konfliktialueita on paljon, ja ne saattavat vaarantaa koko Barcelonan prosessin.

7. On myös ilmeistä, että *kansalaisten yleinen valistaminen* Barcelonan prosessista on valitettavasti yhä riittämätöntä. Tähän asti Barcelonan prosessi ei selvästikään ole herättänyt kansalaisissa kiinnostusta eikä saanut heitä osallistumaan, ja yleisesti ottaen voidaan sanoa, että henkilöt, joille MEDA-ohjelmilla on käytännön merkitystä, ovat pääasiassa sellaisia, joilla jo aiemmin oli yhteyksiä Eurooppaan tai joilla on läheiset siteet hallituksiin. MEDA-ohjelmien vaikutus olisi ulotettava myös muuhun kansalaisyhteiskuntaan, ja tällä saralla työ on vielä lapsenkengissä. Hajautetun yhteistyön ohjelmat (Med-Urbs, Med-Campus, Med-Media), joiden on määrä tarjota Välimeren etelä- ja pohjoispuolen kansalaisyhteiskuntien toimijoille tilaisuus tavata ja laatia yhteisesti hankkeita, ovat olleet "jäissä" vuodesta 1995 huonon sisäisen hallinnon vuoksi. Komissio näyttäisi olevan valmis hautaamaan ne, koska pienhankkeiden hallinto on erittäin vaativaa: se edellyttää huomattavasti henkilö- ja taloudellisia resursseja. On myös pelätty, että komission epäröinti johtuu sen halusta kanavoida hankkeet vastaisuudessa hallitusten kautta ja jättää kansalaisyhteiskunnat niiden ulkopuolelle. Komission esittämät korvaavat ohjelmat, kuten Med-Heritage, eivät tietystikään täytä samaa funktiota kuin hajautetun yhteistyön ohjelmat.

Johtopäätökset

8. Barcelonassa marraskuussa 1995 synnytetty kokonaisvaltainen visio Euro–Välimerikumppanuudesta on saanut väistyä strategisesti näköalattomien neuvottelujen tieltä. Tapahtumien kehityksestä saa sellaisen kuvan, että Välimeren alue kiinnostaa Eurooppaa vain turvallisuussyistä (Lähi-idän konflikti, muuttoliikkeet) ja että unioni näkee taloudelliset tukitoimet vain keinona avata etelän maiden markkinat. Komissio ehdottaa MEDA-ohjelmiin osallistumisen ja assosiaatiosopimusten allekirjoittamisen kytkemistä tiukemmin yhteen. Näin pyritään selvästikin saamaan markkinat avatuksi, ja vasta sen jälkeen annettaisiin tukea taloudelliseen ja sosiaaliseen rakenneuudistukseen. MEDA-ohjelmien alkuperäinen tavoite oli kuitenkin auttaa etelän yhteiskuntia toteuttamaan tarvittavat uudistukset kilpailukykyä varmistamiseksi tulevilla vapaakauppa-alueella. Näin ollen assosiaatiosopimusten allekirjoittamisen olisi määräydyttävä niiden tulosten perusteella, joita saavutetaan MEDA-ohjelmien taloudelliseen rakenneuudistukseen ja sosiaaliseen kehitykseen osoittamalla tuella, eikä päinvastoin. Kaiken lisäksi mainitut sopimukset eivät kata maataloustuotteita eivätkä henkilöiden organisoitua liikkuvuutta.

Ei vain vapaakauppa-alue

9. Euroopan on vapaakauppa-alueen yhteydessä pohdittava, onko tarkoituksena vain kasvattaa maanosan välittömiä suhteellisia etuja eliminoimalla kaikki kilpailu etelässä vai halutaanko luoda perusta assosioiduille yhteismarkkinoille, jotka kykenevät yhdentymään Euroopan talouteen? Ensimmäisessä tapauksessa Euroopan unioni tulee tuntemaan puhtaasti kaupallisen lähestymistavan yhteiskunnalliset seuraukset. Toisessa tapauksessa sen on otettava huomioon etelän kehityksen sisäsyntyiset parametrit.

Jälkimmäinen tie on oikea: vapaakauppa-aluehankkeen tavoitteet on määriteltävä uudelleen ja on pyrittävä luomaan todelliset "yhteismarkkinat", jotka kattavat kaikki hyödykkeet ja myös maatalouden kaltaiset sektorit, joilla etelä on kilpailukykyinen.

Tällaiset markkinat edellyttävät paljon mittavampaa liitännäispolitiikkaa: tuotteet on saatettava vastaamaan teknisiä ja hygienianormeja, tiettyjä aloja on modernisoitava, tuotantosuuntia muutettava jne.

10. Ensimmäiseksi olisi tarkistettava Barcelonan prosessin *prioriteettien järjestystä* siten, että sosiaalisia, kulttuurisia ja maahanmuuttoon liittyviä näkökohtia pidetään sisällöllisesti yhtä tärkeinä kuin taloudellisia, kaupallisia ja turvallisuuskysymyksiä. Euroopan unionin on kuitenkin osallistuttava paljon enemmän yhteiskunnallisen kehityksen kysymyksiin, kuten terveydenhuoltoon, koulutukseen, naisten ja lasten oikeuksiin, ympäristönsuojeluun ja infrastruktuurihankkeisiin. Kolme alaa – liikenne, energia ja vesihuolto – ovat ratkaisevia, sillä ne voivat olennaisesti vaikuttaa työttömyyden alentamiseen ja etelän maiden keskinäisen taloudellisen yhdentymisen etenemiseen.

Muuttoliikkeet kehityksen keskipisteeseen

11. Niin kauan kuin henkilöiden liikkuminen ei ole organisoitua, Välimeren etelä- ja pohjoispuolen toimijat eivät pääse todelliseen yhteistyöhön. Jos liikkuvuuden kysyntään ei vastata, suositaan laitonta maahanmuuttoa. Tämän vuoksi muuttoliikkeet on asetettava yhteistyön keskipisteeseen, ja on laadittava suoraan yhteisen kehityksen tarpeisiin pohjautuva muuttoliikepolitiikka:
- Pohjoisen ja etelän on sitouduttava vastavuoroisesti *hallinnoimaan muuttoliikkeitä yhteisesti*. Tämä edellyttää myös laittoman maahanmuuton torjumista.
 - On otettava käyttöön *toimintalinjoja* Välimeren etelä- ja pohjoispuolen välisiä *tilapäisiä muuttoliikkeitä* ajatellen. Mallia voitaisiin ottaa Saksasta, jolla on yhtenä harvoista Euroopan maista pitkät perinteet työntekijöiden liikkuvuuden järjestämisessä: työntekijät tulevat maahan tilapäisellä työsopimuksella (enintään kaksi vuotta) ja heidän on poistuttava maasta sopimuksen umpeuduttua. He voivat saada uuden työsopimuksen edellyttäen, että ovat sitä ennen oleskelleet kotimaassaan vähintään kaksi vuotta. Käytössä on myös muuntyyppisiä työsopimuksia lyhyempiä ja useammin toistuvia oleskeluja varten. Siirtolaiset voivat näin hyödyntää liikkuvuuttaan parantaakseen pätevyyttään ja kohentaakseen elämänlaatuaan kotimaassa. Tilapäinen maahantulo ei kuitenkaan missään tapauksessa antaisi oikeutta perheen yhdistämiseen eikä pysyvään oleskeluun.
 - *Kumppanuusohjelmien toimijoita varten olisi otettava käyttöön erityinen matkustusviisumi*. Viisumia eivät voisi anoa yksittäiset henkilöt, vaan yhteistyöelimet – kansalaisjärjestöt, paikallisyhteisöt, yhdistykset – jotka antaisivat sitoumuksen eurooppalaisille viranomaisille.
 - *Maahanmuutto on valjastettava palvelemaan kotimaan kehitystä*. Tämä voidaan toteuttaa järjestelyin, joilla tuetaan siirtolaisten hankkeita kotimaassaan, sekä luomalla opiskelijoiden koulutusohjelmia, jotka parantavat heidän työllistymismahdollisuuksiaan kotimaassa, ottamalla nuoria tilapäisillä sopimuksilla harjoittelijoiksi eurooppalasiin yrityksiin ja luomalla rahoitusväline siirtolaisten säästöjen paremmaksi suuntaamiseksi tuottaville aloille kotimaassa.
 - Vastaanottomaiden on tuotava selvästi julki *integraatiopolitiikkansa*, jolla vahvistetaan laillisesti maahan asettuneiden siirtolaisten oikeudet.

12. Samassa hengessä olisi perustettava *parlamenttien välinen muuttovirtojen seurantakeskus*, jonka tehtävänä olisi seurata jatkuvasti ja perinpohjaisesti kaikkia Välimeri-alueen muuttoliikkeisiin liittyviä kysymyksiä yhteistyössä *Euro-Välimeri*-foorummin asiasta vastaavan komitean kanssa.

Hajautettua yhteistyötä yhteisen kehityksen eteen

13. Yhteisen kehityksen politiikka on uusi lähestymistapa, joka nojautuu kansalaisyhteiskuntaan, ja on suunnattu paitsi maahan pysyvästi asettuneille *siirtolaisille*, osalle tulevista siirtolaisista, työntekijöille ja opiskelijoille, joita kotimaa tarvitsee voidakseen vastata kehityksen haasteeseen, myös muille kansalaisyhteiskunnan toimijoille: *yrityksille, koulutuslaitoksille, yhdistyksille, kansalaisjärjestöille, paikallisyhteisöille*.

14. Myös *paikallisyhteisöillä* on ensisijainen tehtävä Euro-Välimeri-yhteistyössä vähintään kolmesta syystä:

- ne voivat toimia kantavina voimina todellisissa paikallisen kehityksen hankkeissa,
- ne ovat välttämätön ehto oikeusvaltion lujittumiselle,
- ne näyttävät tärkeää osaa kansalaisten valistamisessa järjestämällä vaihtoa yhteiskuntien, valittujen edustajien, nuorten jne. välillä.

Unionin ja Välimeren maiden tehostettua assosiaatiota toivovien maiden pyrkimysten tukeminen

15. Euro-Välimeri-kumppanuus kärsii sekä EU:n poliittisen tahdon puutteesta että työn paljouteen hukkuvan keskitetyn toimielinjärjestelmän heikkoudesta. Tilanteen korjaamiseksi kumppanuusinstituutiot olisi pantava täysin uusiksi tekemällä erittäin konkreettisia uudistuksia.

16. Euro-Välimeri-suhteet voitaisiin järjestää uudelleen luomalla tiiviimpi assosiaatio niiden Välimeren ympärysvaltioiden kesken, jotka sitä toivovat. "Tiiviimmän yhteistyön" avulla jäsenvaltiot, joilla on suoremmat yhteydet Välimeren alueelle ja jotka haluavat syventää yhteistyötä, voisivat tietyn ajan kuluttua ehdottaa niille eteläisille kumppaneilleen, jotka sitä toivovat, tiiviimpää assosiaatiota yhteistyön uudistamiseksi, yhteisvastuun lisäämiseksi ja jämerämmän strategisen ja poliittisen ulottuvuuden määrittämiseksi kumppanuudelle. Tämä on myös linjassa komission ehdotuksen kanssa, jossa kehoitetaan hyödyntämään enemmän alueellisen yhteistyön ohjelmien monenvälisyyttä kehittämällä hankkeita, joihin osallistuu rajoitetumpi määrä jäsenvaltioita ja Välimeren kumppanimaita. Ulkosuhteista vastaava komissaari Chris Patten on lisäksi lausunut, että tiettyihin alueellisiin hankkeisiin olisi voitava osallistua vaihteleva määrä jäsenvaltioita ja Välimeren kumppanimaita, joilla on välittömiä asiaan liittyviä intressejä, hankkeesta toiseen vaihtelevissa kokoonpanoissa¹.

17. Tiiviimmän assosiaation tehtävä olisi poliittisluonteinen, ja se voisi huolehtia

¹ Le Monde, 14.11.2000, "*Relancer le partenariat euro-méditerranéen*", Chris Pattenin näkemyksiä aiheesta, miten elävöittää Euro-Välimeri-kumppanuutta.

- laajojen suuntaviivojen määrittelystä (kansalliset maaohjelmat / alueelliset ohjelmat)
- Euro–Välimeri-kumppanuudelle osoitettujen varojen hallinnosta (kahdenvälisen/alueellisen tuen jakaminen)
- hankkeiden seurannasta yhteisön tuen ja kahdenvälisen tuen koordinoinnin varmistamiseksi
- jatkuvan poliittisen ja kulttuurisen vuoropuhelun aloittamisesta alueen turvallisuuden lisäämiseksi ja kaikkien Välimeren rannikkovaltioiden saamiseksi mukaan Euro–Välimeri-turvallisuusjärjestelmään.

MEDA-ohjelman hallinnoinnin uudistaminen

18. Ensimmäinen uudistus huonon toimivuuden korjaamiseksi olisi *sitovien määräaikojen* vahvistaminen erilaisille MEDA-ohjelman rahoituksen täytäntöönpanomenettelyille.
19. Olisi myös vahvistettava kumppanuusohjelmien henkilöresursseja ja luotava komissiolle asianmukainen rakenne, jotta voidaan välttää osana Euro–Välimeri-yhteistyötä rahoitettavien ohjelmien ja hankkeiden hallinnoinnin siirtämistä teknisen tuen toimistoille.
20. Komission Välimeren alueesta vastaavan linjan tehostamista voitaisiin täydentää *tuen hallinnoinnin hajauttamisella*. Nykyinen keskitetty hallinnointi ei mahdollista hankkeiden ja niille osoitettujen varojen nopeaa mukauttamista paikan päällä todettuun kehitykseen. Tätä taustaa vasten komissio on ehdottanut, että ulkomaanavun yhteiselle toimialalle (SCR) annetaan yhteistyötoimiston asema. Yhteisön ulkopuolisissa maissa sijaitsevilla yhteisön lähetystöillä olisi tällöin SCR:n yhdyssiteen tehtävä. Näyttää kuitenkin siltä, että yhteistyövirasto olisi toimintavalmis vasta kahden vuoden kuluttua. On hyvin valitettavaa, että tällaisen säännöksen täytäntöönpanoa olisi odotettava näinkin kauan

Komissio ehdottaa tiedonannossaan ohjelman toteuttamisen hajauttamista komission lähetystöihin kumppanimaissa. Hajauttamista lähetystöihin kumppanimaissa olisi tehtävä mahdollisimman pitkälle koko hankkeen keston ajan: hankkeiden yksilöimisessä, valinnassa, toteuttamisessa, arvioinnissa ja seurannassa. Tämä mahdollistaisi lisäksi sen, että mikrohankkeita ei jätetä sivuun, kun lähempänä edunsaajia olevat lähetystöt hallinnoisivat itse tämäntyyppisiä hankkeita.

21. Tätä taustaa vasten *Euroopan yhteistyövirastolla* olisi tekninen tehtävä ja se voisi vastata
 - yhteisön kumppanuusmaissa sijaitsevien lähetystöjen työn koordinoinnista ja seurannasta, ja
 - saatavilla olevia eri rahoituslähteitä koskevien tietojen antamisesta kumppanuustoimijoille kokoamalla kaikki tiedot yhteen.

Huomattavan rahoituksen myöntäminen on ehdoton edellytys Euroopan poliittisille vaatimuksille

22. Lähi-idän rauhanprosessin umpikujaan ajautumisen vuoksi kaikki alueiden välinen taloudellinen, sosiaalinen ja/tai kulttuurinen kehitys on vaikeaa (Jordania, Libanon, palestiinalaisalueet). Lisäksi poliittiseen siirtymävaiheeseen liittyvät vaikeudet (Syyria,

Algeria) ja Yhdysvaltain rooli saattavat vaarantaa joksikin ajaksi Euro–Välimeri-hankkeen. Tämän vuoksi Euroopan unionilla on oltava keinot todellisen Välimeri-politiikan harjoittamiseksi: unionin poliittisen vaikutusvallan on vastattava sen taloudellista toimintaa. Tänä päivänä etelä aidosti *tarvitsee* Eurooppaa, ei vain taloudellisella tasolla vaan myös ja ennen kaikkea politiikan alalla.

11. tammikuuta 2001

TEOLLISUUS-, ULKOMAANKAUPPA-, TUTKIMUS- JA ENERGIAVALIOKUNNAN LAUSUNTO

ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan
valiokunnalle

Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille Euro–Välimeri-alueen
ulkoasiainministerien neljännen kokouksen valmistelemiseksi: "Barcelonan prosessin
lujittaminen"
(KOM(2000) 497 – C5-0630/2000 – 2000/2294(COS))

Valmistelija: Francesco Fiori

ASIAN KÄSITTELY

Teollisuus-, ulkomaankauppa-, tutkimus- ja energiavaliokunta nimitti 7. marraskuuta 2000
pitämässään kokouksessa valmistelijaksi Francesco Fiorin.

Valiokunta käsittelee lausuntoluonnosta 11. joulukuuta 2000 ja 9. tammikuuta 2001
pitämässään kokouksissa.

Viimeksi mainitussa kokouksessa valiokunta hyväksyi seuraavat johtopäätökset yksimielisesti
kolmen äänestäessä tyhjää.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Carlos Westendorp y Cabeza (puheenjohtaja),
Renato Brunetta (varapuheenjohtaja), Peter Michael Mombaur (varapuheenjohtaja),
Francesco Fiori (valmistelija), Gordon J. Adam (Elena Valenciano Martínez-Orozcon
puolesta), Konstantinos Alyssandrakis, Maria del Pilar Ayuso González (Alejo Vidal-Quadras
Rocan puolesta), Guido Bodrato, Felipe Camisón Asensio (Marjo Tuulevi Matikainen-
Kallströmin puolesta), Massimo Carraro, Gérard Caudron, Luciano Emilio Caveri (Astrid
Thorsin puolesta), Giles Bryan Chichester, Nicholas Clegg, Willy C.E.H. De Clercq, Claude
J.-M.J. Desama, Harlem Désir, Concepció Ferrer, Francesco Fiori (Umberto Scapagninin
puolesta), Colette Flesch, Christos Folias, Glyn Ford, Jacqueline Foster (Werner Langenin
puolesta), Neena Gill (François Zimerayn puolesta), Norbert Glante, Alfred Gomolka
(Angelika Nieblerin puolesta), Lisbeth Grönfeldt Bergman (Christian Foldberg Rovingin
puolesta), Michel Hansenne, Philippe A.R. Herzog, Hans Karlsson, Bernd Lange (Rolf
Linkohrin puolesta), Peter Liese (Konrad K. Schwaigerin puolesta), Caroline Lucas, Eryl
Margaret McNally, Nelly Maes, Erika Mann, Elizabeth Montfort, Reino Kalervo Paasilinna,
Elly Plooij-van Gorsel, John Purvis, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Imelda Mary Read,
Mechtild Rothe, Paul Rübig, Ilka Schröder, Esko Olavi Seppänen, Claude Turmes (Nuala
Ahernin puolesta), Jaime Valdivielso de Cué, Dominique Vlasto, Anders Wijkman, Joachim
Wuermeling (W.G. van Velzenin puolesta) ja Myrsini Zorba.

LYHYET PERUSTELUT

Barcelonan prosessin kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamisessa on ollut monia ongelmia, kuten Lähi-idän rauhanprosessiin liittyviä ongelmia, jotka ovat jarruttaneet työskentelyä ja rajoittaneet alueellisen ja globaalien yhteistyön kehittämistä. Myös assosiaatiosopimuksia koskevat neuvottelut ja sopimusten ratifiointi ovat viivästyneet. Kumppanuushenki ei ole johtanut riittävän suoraan ja vakavaan vuoropuheluun esimerkiksi ihmisoikeuksien kunnioittamista, terrorismin torjuntaa ja maahanmuuttoa koskevissa kysymyksissä. MEDA-ohjelman soveltamista on lisäksi haitannut monimutkaiset menettelyt niin yhteisössä kuin jäsenmaissakin.

On kuitenkin tärkeä tunnustaa Välimeren alueen maiden kanssa solmittujen suhteiden strateginen merkitys. Lähi-idän epävarmasta rauhasta ja osallistujien hienoisesta pessimismistä huolimatta, Marseillen konferenssissa korostettiin kuitenkin halua jatkaa Barcelonan prosessia. Konferenssissa päätettiin myös järjestää ministerikokous Belgian puheenjohtajuuskaudella ja Eurooppa–Välimeri-konferenssi Espanjan puheenjohtajuuskaudella.

Valmistelija toteaa etenkin teollisuus-, ulkomaankauppa-, tutkimus- ja energiavaliokuntaa koskevissa kysymyksissä, että yhtenä tärkeänä tavoitteena on saada aikaan vapaakauppa-alue, joka ei vaikuta kielteisesti eurooppalaiseen tuotantjärjestelmään. On tärkeää tukea etelä–etelä -kauppaa, jonka myötä Välimeren alueiden maiden on helpompi avautua ja joka suosii näiden maiden taloudellista yhdentymistä. Etenkin talouskehityksen ja jatkuvien investointien kannalta on myös suosittava ns. alkuperäkumulaatiota, joka sallii yhdelle kumppanille sellaisen materiaalin käytön, joka on peräisin yhdeltä tai useammalta toiselta kumppanilta niin, että valmiin tuotteen katsotaan olevan ensiksi mainitulta kumppanilta peräisin. Näin ollen komission on jatkettava ponnistelujaan, jotta kumppanuusmaat hyväksyvät alkuperäsääntöjä koskevan harmonisoidun pöytäkirjan. Välimeren alueen markkinoiden tukemisessa olisi hyödynnettävä Euroopan yhtenäismarkkinoiden perustamisesta saatuja kokemuksia ja tehostettava yhteistyötä monilla eri aloilla.

On myös syytä saattaa päätökseen assosiaatiosopimuksia koskevat neuvottelut niiden kumppanuusmaiden kanssa, jotka eivät ole vielä allekirjoittaneet näitä sopimuksia. Lisäksi on syytä korostaa periaatetta, jonka mukaan EU:n kanssa assosiaatiosopimuksen solmineiden maiden on viimeistään viiden vuoden kuluessa solmittava vapaakauppasopimus kaikkien muiden assosiaatiosopimuksen allekirjoittaneiden maiden kanssa.

Talouden kannalta on tärkeää, että kumppanuusmaat yhdenmukaistavat euroon liittyvää politiikkaansa, etenkin juuri nyt kun vahva dollari vaikuttaa Euroopan ja Välimeren alueen markkinoihin.

Jotta kaikki kumppanuusmaat voisivat osallistua, on tärkeää käynnistää tiedotuskampanjoita Euroopassa ja Välimeren alueen maissa ja turvautua kauppakamareiden ja muiden yhteiskunnallisten tahojen apuun. Toimimalla näin voidaan saavuttaa kaksi seuraavaa tavoitetta: Euroopan unionin kansalaisten tietoisuutta lähialueiden kansoista voidaan lisätä ja mahdollisille investoijille voidaan tarjota tietoa kehittämismahdollisuuksista. Toiminta tehostuu entisestään, jos MEDA-ohjelmassa asetetut tavoitteet, erityisesti

riskipääomainvestointeihin myönnettäviä aluetukia koskevat tavoitteet, toteutetaan mahdollisimman pian.

Oikeudellisten, hallinnollisten ja institutionaalisten järjestelmien parantaminen ja rahoitusmekanismien kehittäminen mahdollistavat säästöjen tehokkaan käytön ja kohdentamisen. Ulkomaaninvestointeja koskevien rajoitusten poistaminen vaikuttaa näin ollen myönteisesti Välimeren alueen eteläisiin maihin suunnattuihin investointivirtoihin.

Yhteiskunnan modernisoinnin ja laadukkaita työpaikkoja tarjoavien työmarkkinoiden kehittämisen kannalta on myös tärkeää edistää jo kouluissa tietoyhteiskuntaa ja etenkin sähköistä kauppaa, jotta näin voidaan luoda tulevaisuuden yhteiskuntaa ja kouluttaa sen jäseniä.

Yhteistyötä ympäristö- ja teollisuuskysymyksissä ei pidä missään nimessä laiminlyödä, ja painopiste on oltava poliittisen vuoropuhelun aloittamisessa, verkostojen luomisessa ja hallintojärjestelmien uudistamisessa, jotta kilpailua voidaan edistää. Tästä syystä on tarpeen laatia integroitua vesihuoltoa, jätehuoltoa ja aavikoitumiseen liittyviä ongelmia koskevia ohjelmia hyödyntämällä Euroopan unionissa saatavissa olevaa kokemusta.

Tutkimus ja teknologinen kehitys sekä tulevien sukupolvien koulutus ovat yhteiskunnan voimavara. Niinpä on tärkeää ottaa kumppanuusmaat mukaan eurooppalaiseen tutkimustyöhön helpottamalla osallistumista tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen kuudenteen puiteohjelmaan ja tukea asiantuntijakeskusten perustamista ja yliopistojen välisiä vaihto-ohjelmia.

Sosiaalisia näkökohtia ei pidä myöskään unohtaa. On välttämätöntä koordinoita koulutuspolitiikkaa ja työmarkkinoiden tarpeita, perustaa sosiaalisia suojaverkostoja, toimia yhteistyössä (laittoman) maahanmuuton ja ihmiskaupan torjumiseksi, jotta yhteiskuntataloudellinen kehitys muodostuisi oikeudenmukaiseksi ja kestäväksi.

Valmistelija pitää myös hyvin tärkeänä korostaa rauhan ja vakauden peruskirjan hyväksymisen merkitystä. Lähi-idän kriisin myötä on erityisen tärkeää, että Euroopan parlamentti osallistuu aktiivisesti Välimeren alueen politiikkaan. Vaikka Euroopassa keskitytään unionin laajentumiseen, on tärkeää muistaa Välimeren alueen suhteet, ei pelkästään niiden yhteiskunnallisen ja taloudellisen vaikutuksen vuoksi.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Teollisuus-, ulkomaankauppa-, tutkimus- ja energiavaliokunta pyytää asiasta vastaavaa ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokuntaa sisällyttämään seuraavat osat päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. painottaa Barcelonan tavoitteiden saavuttamisen tärkeyttä Lähi-idän rauhanprosessissa kohdatuista vaikeuksista huolimatta ja korostaa kumppanuushengen merkitystä kehittämällä talousvaihtoa, yksinkertaistamalla menettelyjä ja jatkamalla keskustelua eri kysymyksistä, kuten ihmisoikeuksien kunnioittaminen, kansalaisten turvallisuus ja elinolojen parantaminen, kestävä kehitys ja hajautettu yhteistyö;

2. vaatii rauhan ja vakauden peruskirjan pikaista hyväksymistä;
3. katsoo, että assosiaatiosopimukset niiden maiden kanssa, joissa neuvotteluja vielä käydään, on solmittava mahdollisimman pian ja että kaikkien osapuolten on toimittava yhteistyössä, jotta neuvottelut voidaan saattaa päätökseen lähiaikoina;
4. korostaa Marseillen kokouksessa asetettua tavoitetta kaikki alat kattavasta ja elämänlaatua kaikissa assosioituneissa maissa parantavasta vapaakauppa-alueesta ja pyytää selvityksiä sen sosiaalisista ja ympäristöä koskevista vaikutuksista Välimeren molemmilla puolilla;
5. suosittaa, että kukin assosiaatiosopimuksen Euroopan unionin kanssa viiden vuoden kuluessa ratifioiva maa solmii vapaakauppasopimuksen muiden assosiaatiosopimuksen allekirjoittaneiden maiden kanssa;
6. kehottaa parantamaan Euroopan unionin Välimeren alueen strategiaa tehostamalla rajat ylittäviä hankkeita ja hajautettua yhteistyötä ja keskittymällä niissä kestävään kehitykseen;
7. toivoo mahdollisimman pikaista laajan etelä–etelä-kaupan kehittymistä, jonka myötä Välimeren alueen maiden välinen syvempi taloudellinen integraatio ja jatkuva investointien kasvu olisi mahdollista;
8. korostaa alkuperäkumulaation merkitystä, jotta voidaan suosia erityisesti yhtäläisten alkuperäsääntöjen käyttöönottoa vapaakauppasopimuksissa, joiden myötä diagonaalisen kumulaation laajempi käyttö ja rajoitetun alueen yhteistyö asianomaisten osapuolten välillä on mahdollista; pitää toivottavana laajemman diagonaalisen kumulaation ulottamista koskemaan kaikkia niitä kumppanuusmaita, jotka osallistuvat keskinäiseen vapaakauppaan ja soveltavat yhtäpitäviä alkuperäsääntöjä;
9. katsoo, että Euroopan yhtenäismarkkinoiden perustamisesta saatua kokemusta pitäisi hyödyntää Välimeren alueen vapaakauppa-aluetta koskevan lainsäädäntökehyksen laatimisessa; pitää välttämättömänä päättää vuoteen 2002 mennessä harmonisointitoimien aikataulusta etenkin kaikkein keskeisimmillä aloilla (alkuperänormit, tulli- ja verotuskysymykset, normit, välttämättömät standardit sekä teollis- ja tekijänoikeudet ja teollisuustuotteiden laatu), ja katsoo, että aikataulu on vahvistettava läheisessä yhteistyössä asianomaisten maiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa;
10. pitää erityisen tärkeänä ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta kumppanuusmaat voidaan pyytää mukaan euroa koskevien lähentymispolitiikoiden toteuttamiseen ja Välimeren alueen sisäisen lainsäädännön yhdenmukaistamiseen;
11. panee tyytyväisenä merkille ehdotuksen alueellisten yhteistyöohjelmien kehittämisestä vain tiettyjen jäsenvaltioiden ja Välimeren valtioiden välillä; pyytää komissiota varmistamaan tämän menettelyn avoimuuden, jotta turvataan kaikkien yhteistyöstä kiinnostuneiden kumppanien osallistuminen;

12. korostaa Välimeren länsi- ja itäosan tasapainoisen suhteen turvaamisen ja säilyttämisen merkitystä, kun on kyse ehdotuksesta osa-alueellisesta yhteistyöstä;
13. toivoo, että pk-yrityksille ja hyvin pienille yrityksille annetaan erityinen sija Euro-Välimeri-alueen teollisen yhteistyön vahvistamisessa; pyytää, että Välimeren alueen pk-yrityksiä ja hyvin pieniä yrityksiä varten luodaan erityisiä teknisen ja taloudellisen tuen ohjelmia kyseisten maiden teollisen rakenteen monipuolistamisen kannustamiseksi;
14. pitää välttämättömänä työpaikkoja luovien investointien ja sosiaalisesti kestävä kehityksen suosimista – mikä on talouskehityksen kannalta välttämätöntä – hyödyntämällä myös MEDA-ohjelmasta saatua kokemusta ja rahoitusapua; katsoo, että Euroopan komission on voitava myöntää teknistä tukea mahdollisille investoijille ja että suuntaviivoja tuen käytöstä on ajantasaistettava yhteistyössä EU:n jäsenvaltioiden kauppakamareiden kanssa;
15. pyytää komissiota kehittämään Euro–Välimeri-yhteistyön puitteissa soveltuvia mekanismeja liiketoiminnan edistämiseksi ja laatimaan lainsäädännöllisiä ja hallinnollisia uudistuksia suotuisan ilmapiirin luomiseksi investoinneille ja yksityisen sektorin aloitteille avoimuuden ja luottamuksen hengessä;
16. pyytää komissiota tukemaan MEDA-ohjelman puitteissa mahdollisuutta kehittää tarvittavaa infrastruktuuria Euro–Välimeri-yhteistyön laajentamiseksi;
17. kehottaa komissiota käynnistämään viiveettä tiedotus- ja viestintäohjelman Euroopan unionin kansalaisten kumppanuusmaita koskevan tietoisuuden lisäämiseksi;
18. pyytää elinkeinoelämälle, kuten kauppakamareille ja yhteiskunnallisille elimille, suunnattujen tiedotuskampanjojen käynnistämisen tukemista, jotta mahdollisia investoijia voidaan kannustaa investoimaan pitkäjänteisesti ja tuottaville aloille Välimeren alueen maihin;
19. pyytää komissiota ryhtymään tukemaan tietoyhteiskuntia ja etenkin sähköistä kaupankäyntiä uudenaikaistamalla eteläisen Välimeren alueen taloutta luomalla laadukkaita työpaikkoja;
20. vaatii, että ryhdytään asianmukaisiin toimenpiteisiin tietoyhteiskunnan ja Internetin käytön sekä kaikkien sähköiseen viestintään perustuvien uusien järjestelmien kehittämiseksi kannustamalla kumppanuusmaita investoimaan koulutukseen ja opetukseen kouluissa;
21. pyytää komissiota ehdottamaan koulutusta ja ammatillista uudelleen koulutusta koskevia alueellisia yhteistyöohjelmia tukemalla kokemusten ja henkilöstön vaihtoa opetus- ja koulutusohjelmien uudistamisessa ja nykyaikaistamisessa, etenkin muuttoliike huomioonottaen;
22. korostaa innovaatioiden merkitystä Välimeren alueen maiden kehitykselle; katsoo, että innovaatiokeskusten ja alakohtaisten teknisten keskusten rakentamista ja kehittämistä sekä niiden verkottumista olisi kannustettava; katsoo myös, että eräissä maissa

sovellettavia hyviä käytäntöjä, samoin kuin lisääntyvää yhteistyötä Euroopan unionin laboratorioden, tutkimuskeskusten ja teknologiakeskusten kanssa, olisi tuettava;

23. vaatii alueellisten yhteistyöhankkeiden yhteensovittamista ympäristönäkökohtien ja kestäväen kehityksen kanssa; katsoo, että kumppanuusmaita on kannustettava toteuttamaan integroituun vesihuoltoon, jätehuoltoon, ongelmakohteisiin (saastuneet alueet ja uhkat luonnon monimuotoisuudelle), rannikkoalueiden yhtenäiseen hallintoon ja aavikoitumisen torjumiseen liittyviä välttämättömiä toimia käyttämällä Euroopan unionissa olevaa tietotaitoa ja kokemusta;
24. suosittaa, että komissio ja jäsenvaltiot pyrkivät edelleen saavuttamaan teknistä kehitystä ja tieteellistä tutkimusta koskevat tavoitteet eteläisen Välimeren alueen maissa; pitää tästä syystä toivottavana synergioden luomista ja yliopistojen välistä vaihtoa tukemalla asiantuntijakeskusten perustamista näihin maihin siten, että ne sitoutuvat yhteisön tutkimustoimintaan ja osallistuvat parhaillaan toteutettavaan tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen kuudenteen puiteohjelmaan;
25. pyytää komissiota ottamaan alueellisissa ohjelmissa sosiaalialan huomioon kiinnittäen erityistä huomiota ammattijärjestöjen osallistumiseen kyseisten valtioiden tasolla sekä ylikansallisella tasolla koordinoimalla koulutuspolitiikan kytkemistä työelämän tarpeisiin sekä luomalla sosiaalipalvelujen verkostoja ja sosiaaliturvajärjestelmään liittyviä nykyaikaisia yhteistyömenetelmiä;
26. pyytää komissiota ja jäsenvaltioita helpottamaan alueellisen yhteistyön eri toimissa ja hankkeissa sekä EU:hun että kumppanuusmaihiin kuuluvien Välimeren saarialueiden osallistumista;
27. pyytää Euroopan hallituksia kunnioittamaan Euroopan unionissa työskentelevien siirtolaisten oikeuksia (vapaa liikkuvuus EU:n alueella, koulutus, opetus);
28. toivoo, että komissio vie eteenpäin oikeus- ja sisäasioita koskevaa alueellista ohjelmahanketta ja että se kiinnittää erityistä huomiota laittoman maahanmuuton ja ihmiskaupan torjuntaan liittyvään yhteistyöhön, jolla pyritään lisäämään talouden ja kaupan globalisoitumiseen ja muuttovirtojen välisen yhteyden ymmärtämistä, ja yhteistä kehitystä koskevien strategioiden vahvistamiseen;

12. joulukuuta 2000

KULTTUURI-, NUORISO-, KOULUTUS-, TIEDONVÄLITYS- JA URHEILUVALIOKUNNAN LAUSUNTO

ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnalle

Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille Euro-Välimeri-alueen ulkoasiainministerien neljännen kokouksen valmistelemiseksi: "Barcelonan prosessin lujittaminen"
(KOM(2000) 497 – C5-0630/2000 – 2000/2294(COS))

Valmistelija: Cristina Gutiérrez Cortines

ASIAN KÄSITTELY

Kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunta nimitti 4. joulukuuta 2000 pitämässään kokouksessa valmistelijaksi Cristina Gutiérrez Cortinesin.

Valiokunta käsitteli lausuntoluonnosta 8.–9. ja 15. tammikuuta 2001 pitämässään kokouksissa.

Viimeksi mainitussa kokouksessa valiokunta hyväksyi seuraavat johtopäätökset yksimielisesti.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Vasco Graça Moura (puheenjohtajana), Ulpu Iivari (varapuheenjohtaja), Pedro Aparicio Sánchez, Lucio Manisco, Jens Dyhr Okking, Barbara O'Toole, Luckas Vander Taelen, Sabine Zissener ja Myrsini Zorba (Phillip Whiteheadin puolesta).

LYHYET PERUSTELUT

Marraskuussa 1995 pidetyssä Barcelonan konferenssissa vahvistettiin tavoitteita Välimeren maiden kehittämiseksi sekä tukiyhteistyöverkoston luomiseksi kaikilla aloilla, jotta voitaisiin parantaa elinoloja, tulotasoa, tuottavuutta ja kilpailukykyä tämän historiallisen ja strategisen alueen maissa. Tässä yhteydessä on tehty lukuisia aloitteita suunnitelman täytäntöönpanemiseksi. Näitä ovat mm. toinen Euro-Välimeri-ministerikokous (Malta, 15.–16. huhtikuuta 1997), epävirallinen Euro-Välimeri-ministeritapaaminen (Palermo, 3.–4. kesäkuuta 1998), kolmas ulkoministeritason Euro-Välimeri-kokous (Stuttgart, 15.–16. huhtikuuta 1999), neljäs ulkoministeritason Euro-Välimeri-ministerikokous (Marseille, 15.–16. marraskuuta 2000) sekä Maltan, Napolin, Stuttgartin ja Marseillen kansalaisfoorumit.

Kulttuurivaliokunnan kannalta mielenkiintoisimmat tapahtumat olivat ensimmäinen kulttuuriministeritason kokous (Bologna, 22.–23. huhtikuuta 1996), toinen kulttuuriministeritason kokous (Rhodos, 25.–26. syyskuuta 1998) ja Tukholmassa 23.–

24. huhtikuuta 1998 järjestetty Euro–Välimeri-työryhmä, joka käsitteli kulttuurien ja sivilisaatioiden välistä vuoropuhelua.

Myös seuraavat asiakirjat on syytä mainita:

- Brysselissä 27. ja 28. lokakuuta 1998 pidetyn ensimmäisen parlamentaarisen Euro–Välimeri-foorumin lopuksi annettu julistus,
- 11. lokakuuta 1995 annettu päätöslauselma Euroopan unionin Välimeren politiikasta ja Barcelonan konferenssista¹,
- 14. joulukuuta 1995 annettu päätöslauselma Euro–Välimeri-konferenssista Barcelonassa²,
- 13. maaliskuuta 1997 annettu päätöslauselma neuvoston puheenjohtajavaltion ja komission yhteisestä kertomuksesta Välimeren politiikka: Barcelonan konferenssin seuranta³,
- 14. toukokuuta 1998 annettu päätöslauselma Euro–Välimeri-sopimuksista⁴,
- 30. maaliskuuta 2000 annettu päätöslauselma unionin Välimeren-politiikasta⁵,

Alustavat huomiot

1. Euroopan unionin pitäisi sitoutua kehittämään kulttuuria ja kohentamaan kulttuurikoulutuksen tasoa Välimeren molemmin puolin, jotta helpotettaisiin kyseisten maiden integroitumista hyvinvointiyhteiskuntaan.
2. Barcelonan julistuksessa hyväksytyjen kulttuuritoimenpiteiden täytäntöönpanossa tähän mennessä saavutettujen epätydyttävien tulosten taustalla (kahdenväliset assosiaatiosopimukset, Meda-ohjelma ja alueellinen yhteistyö) saattaa olla se, että komissio ei tiennyt, miten mukauttaa ohjelmamenetelmiään ja -mallejaan yhteiskuntiin, joiden rakenteet ovat erilaisia ja joissa toiminta perustuu taustaoletuksiin, jotka eroavat Euroopan unionissa vallalla olevista.
3. Kun otamme huomioon, että kulttuuriperintöä olisi pidettävä investointina talouden kehitykseen sekä aktiivisen ja kunnioittavan kulttuurimatkailun lujittamiseen, historiallisista resursseista olisi järjestettävä opetusta ja jaettava tietoa.
4. Avustusohjelmien täytäntöönpanossa olisi pidettävä mielessä, että kulttuuri ja etenkin kulttuuriperintö ovat tärkeä työllisyyslähde.
5. Kun otamme huomioon, että rakenteelliset muutokset ja hyvinvointiyhteiskunnan ja vapauden suuntaan pyrkivä kehitys on suotavaa, on keskeisen tärkeää integroida

¹ EYVL C 287, 30.10.1995, s. 121.

² EYVL C 17, 22.1.1996, s. 178.

³ EYVL C 115, 14.4.1997, s. 159.

⁴ 14.5.1998 pidetyn istunnon pöytäkirja, PE 269.044.

⁵ 30.3.2000 pidetyn istunnon pöytäkirja, PE 289.426.

yrittäminen, tutkimus ja koulutus.

6. Kulttuuri on ymmärrettävä laajalti ja tästä syystä onkin tarpeen huolehtia Välimeren maiden kirjallisuuden julkaisemisesta ja levittämisestä sekä alueella asuneita ja työskennelleitä kirjailijoita, ajattelijoina ja filosofeja koskevasta syvällisestä tutkimuksesta.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokuntaa sisällyttämään seuraavat osat päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. pyytää komissiota tulevaisuudessa pyrkimään mukauttamaan tarjouspyynnöt ja ohjelmat sellaisten maiden mittakaavaan, joissa ollaan totuttu perheyriityksiin ja kansalaisyhteiskunnan muotoihin, jotka eroavat huomattavasti vastaavista mannereurooppalaisista;
2. koska tähän mennessä on törmätty vaikeuksiin pyrittäessä varmistamaan, että ohjelmien hallinto on moitteeton, pyytää komissiota luomaan tarpeellisia erityistarkastuksia sen varmistamiseksi, että tukea saavat yhdistykset tai järjestöt rekisteröidään sosiaaliturvajärjestelmään ja että ne täyttävät velvoitteensa;
3. pyytää komissiota käyttämään tukiohjelmien ja etenkin Meda-ohjelman täytäntöönpanossa maiden omia yliopistoja, museoita ja kulttuurikeskuksia tukena, koska kansalaisyhteiskunta on mukana näiden tahojen toiminnassa, joten niillä on vahvat yhteydet yhteiskuntaan ja tuotantjärjestelmään ja ne voivat toimia läheisessä yhteistyössä teknologian ja hallinto- ja innovaatiomallien levittämisessä;
4. pyytää komissiota varmistamaan, että ensisijaisten toiminta-alojen keskuudessa korostetaan seuraavia: a) integroitu kulttuurimatkailuhallinto, jotta varmistetaan kulttuuri- ja luonnonperinnön suojeleminen, b) henkilökierto- ja koulutusohjelmat kouluttajille ja opettajille, c) Välimeren maiden yliopistojen väliset yhteistyö- ja koulutusohjelmat, d) Välimeren alueen kielten ja yhteisen kulttuurin opetus, e) uuden teknologian opettaminen ja tarvittavan infrastruktuurin käyttöönsäasettaminen koulutuskeskuksille, f) urheilutoiminnan yhteiset Euromed-aloitteet, g) urheilutoiminnan kehittäminen tyttöjen ja poikien omanarvontunnon kohottamiseksi;
5. pyytää komissiota edistämään Euromed Heritage -ohjelmaa ja korostamaan erityisesti kumppanuuksien ja verkostojen luomista yhteisten arkeologiahankkeiden puitteissa, kulttuuriperinnön tutkimista ja identifioimista, mukaan lukien suurten kirjailijoiden töiden levittäminen, sekä tutkimusta ja teknologioita historiallisten aavikkokaupunkien suojaamiseksi;
6. pyytää komissiota laatimaan ohjelmia, jotka on suunnattu naisten kouluttamiseen ja integroimiseen yliopisto-, työ- ja yrittäjäelämään;

7. pyytää komissiota tekemään koulutuksesta ensisijaisen tavoitteen, jotta Välimeren maiden ihmiset voisivat vapaasti vastata omasta tulevaisuudestaan;
8. pyytää komissiota estämään sen, että tukea menee elimille, yrityksille tai tahoille, jotka syrjivät naisia koulutuksessa, yhteiskunnassa ja urheilussa;
9. pyytää komissiota aktivoimaan uudelleen Med-Media-ohjelman ja edellyttämään, että se on avoin kaikille Välimeren maille;
10. pyytää komissiota tukemaan hajautetun yhteistyön ohjelmia ja aloitteita, jotka edistävät kehityksen edistämisessä mukana olevien vaihtoja Barcelonan julistuksen sosiaalista, kulttuurista ja inhimillistä yhteistyötä käsittelevän luvun mukaisesti, jotta järjestelmä vapautetaan ja sille annetaan vauhtia ja jotta tätä kautta luodaan enemmän mahdollisuuksia kulttuurikehitykselle;
11. katsoo, että tiedotuksella ja kansalaisten kanssa käytävällä vuoropuhelulla on olennainen merkitys Barcelonan prosessin lujittamisessa; pyytää komissiota lisäämään Euro-Välimeri-kumppanuutta koskevan luvun tiedonantoonsa Euroopan unionin tiedotus- ja viestintästrategiasta.